

Møtedato: 23. november 2022
Vår ref.:
221/1464-15

Saksbehandler:
Auke

Dato:
12.11.2022

Styresak 169-2022

Helhetlig informasjonssikkerhet fase 2 (HIS2) - tertialrapportering

Forslag til vedtak

Styret i Helse Nord RHF inviteres til å fatte følgende vedtak:

1. Styret i Helse Nord RHF tar informasjonen om status pr. juni 2022 for prosjekt *Helhetlig informasjonssikkerhet fase 2 (HIS2)*, til orientering.

Bodø, 12. november 2022

Hilde Rolandsen
Fung. administrerende direktør

Formål

Saken redegjør for status pr. november 2022 for prosjekt *Helhetlig informasjonssikkerhet fase 2 (HIS2)*.

HIS2-programmet er en sentral del av *Regional plan for informasjonssikkerhet (styresak 119-2021 Regional handlingsplan – informasjonssikkerhet (styremøte 29. september 2021))* Gjennomføring av tiltakene i HIS2 er en forutsetning for å lukke sårbarheter avdekket i Riksrevisjonens undersøkelse (2020) *Helseforetakenes forebygging av angrep mot sine IKT-systemer*.

Helse Nord IKT har fått ansvar for å lede arbeidet på tre områder:

- Bistå helseforetakene med innføring av felles regionale systemer, rutiner og prosesser for IKT-sikkerhet.
- Bygge opp forsvarlig forvaltning av IKT-sikkerhet med tilstrekkelig kapasitet og kompetanse.
- Videreutvikle felles regionale sikkerhetssystemer, rutiner og prosesser for IKT-sikkerhet.

De øvrige helseforetakene har ansvar for lokal innføring og bidrag i samarbeidet slik at gode, felles løsninger oppnås.

Sammenheng med strategi og grunnleggende verdier

I Helse Nord RHF Strategi 2021-2024 er ett av fem innsatsområder *Vi er forberedt*. I kapitlet om utfordringer og utviklingstrekk kommenteres at *Vi blir mer avhengige av teknologi som stiller store krav til informasjonssikkerhet*. Ett av innsatsområdene er *å utvikle digital sikkerhetsstruktur og øke yteevnen på IKT-området*. Det pågående arbeidet stiller store krav til *lagspill* mellom helseforetakene.

Status styringsstruktur

Regional styringsgruppe for informasjonssikkerhet (programstyret) ledes av eierdirektør i Helse Nord RHF. Administrerende direktører i helseforetakene deltar i styringsgruppen, sammen med konserntillitsvalgt og konsernverneombud. Den regionale styringsgruppen har ansvar for å følge opp *Regional handlingsplan for informasjonssikkerhet*, hvor HIS2, programmet samt ansvar for å følge opp andre tiltak som omtales i handlingsplanen.

Det er etablert en styringsgruppe for IKT-prosjektene som ledes av viseadministrerende direktør i Helse Nord IKT. Styringsgruppen består av ledere i Helse Nord IKT. Alle foretakene er invitert til å delta i styringsgruppen.

Gjennomføringsfasen av prosjekt *Regional innføring av tilgangsstyring (IAM2)* er besluttet i styret i RHF 26. oktober 2022 og skal inngå i programmet.

Programmet har etablert rollen *regional innføringsleder* som koordinerer innføringsprosjektene i helseforetakene. Det ble gjennomført planleggingsmøter med alle helseforetak i løpet av høsten 2022. Flere prosjektleveranser er allerede godt i gang i enkelte helseforetak. Innføringsprosjektene på foretakene vil rapportere status til programstyret.

Programstyret har besluttet å starte et arbeid med å vurdere dagens sikkerhetsorganisering og fullmakter. Forslag til skisse til sikkerhetsorganisering kommer til programstyret 8. desember 2022.

Programmet styres etter årlige gjennomganger eller faser. Faserapport med evaluering av leveranser og effekter, ny informasjon og forslag til eventuelle endringer for programstyret.

Status delprosjekter

Overordnet status for prosjektene beskrives nedenfor:

Regional sikkerhetsmonitorering og analyse (RSMA)

Sikkerhetsmonitorering og analyse er nødvendig for å raskt avdekke og respondere på dataangrep, gi beslutningsgrunnlag og iverksette adekvate tiltak for å minimere skade.

Prosjektet viderefører IKT-sikkerhetsarbeidet gjennom regional risiko- og trusseltilnærming¹, basert på scenarier som er relevante for helsesektoren. Prosjektet er i gjennomføringsfasen, og det er utarbeidet forslag til design og anbefaling for videreutvikling av regionalt sikkerhetssenter.

NAC/Sone pilot.

Prosjektet har to hovedleveranser: Innføre *Network Access Control* (NAC) og pilot på implementering av ny sonemodell på Kirkenes sykehus.

Prosjektet er i gjennomføringsfasen der teknologinivået oppdateres og teknisk «gjeld» avdekkes, slik at linjeorganisasjonen i Helse Nord IKT kan rydde i teknologigjeld. Prosjektet har hatt utfordringer med fremdrift hovedsakelig på grunn av mangel på tilgjengelige prosjekt- og linjeressurser, samt uventet lang leveringstid på utstyr som skal erstatte utdatert utstyr. Implementering av ny sonemodell på Kirkenes sykehus har også tatt lengre tid på grunn av større kompleksitet enn antatt. Det skal gjøres en evaluering etter piloten som grunnlag for videre arbeid med sonemodell.

IT Asset Management (ITAM)

Prosjektet skal etablere en sentral *IT Asset Management* løsning og prosesser som støtter forvaltning av, og kontroll med Helse Nord sin portefølje av IKT-eiendeler fra de tas i bruk og fram til de kasseres. Løsningen skal støtte prosess for aktiv livssyklusforvaltning av IKT-eiendeler, kontraktsoppfølging samt eierskapskontroll innen eget foretak med tilhørende budsjettering av nødvendig utskifting av IKT-eiendeler som avviker fra definerte standarder eller sikkerhetskrav.

Prosjektet er i gjennomføringsfase. Prosjektet har god fremdrift i både når det gjelder prosess, rutiner og konfigureringen av løsningen. Det er noen forsinkelser i påvente av nye lisenser, men dette påvirker ikke kritisk linje i prosjektet i vesentlig grad.

Serversikring

Serversikringsprosjektet består av flere aktiviteter som til sammen skal sikre en mer helhetlig og effektiv håndtering av sårbarheter. Prosjektet skal innføre et nytt system for

¹. Ref. anbefaling fra Politiets sikkerhetstjeneste/ Etterretningstjenesten/ Nasjonal sikkerhetsmyndighet/ Sykehuspartner/ Helse Nord IKT.

å administrere utvalgte Windows-servere. Systemet skal overordnet bidra til å redusere tiden det tar for å håndtere endringer i Windows servermiljø.

Prosjektet er i gjennomføringsfase og har god fremdrift.

PAM2

Prosjektet skal innføre tilgangsstyring for privilegerte brukere (PAM) i Helse Nord IKT og regional innføring av PAM på aktuelle områder. I tillegg til teknisk implementering, skal prosjektet støtte oppbyggingen av drift og forvaltning av PAM-løsningen.

Prosjektet er i gjennomføringsfase og har innført ca. 100 % i Helse Nord IKT. Det pågår arbeid med å implementere PAM på servere knyttet til byggteknisk utstyr på Nordlandssykehuset og medisinteknisk utstyr på UNN. Utover noen utfordringer knyttet til eksterne leverandører er det god fremdrift i prosjektet.

Usikkerhet

Tilgang til tilstrekkelig kapasitet og kompetanse, samt usikkerhet knyttet til rekrutteringsmarkedet, er fremdeles en stor risiko som påvirker fremdrift i prosjektene og forvaltningskapasitet i linjen. Det er enkelte forbedringer på ressurstilgangen siden forrige rapportering. En annen usikkerhetsfaktor er teknologisk nivå og gjeld, hvor omfanget ikke er kjent i forkant av innføringen i helseforetakene. Det viser seg også å være høy kompleksitet ved implementering av sonemodell. Tilgang til nødvendig teknisk utstyr i leverandørkjeder globalt er også en usikkerhetsfaktor som har påvirket fremdriften.

Økonomi

Prognosen viser et underforbruk i 2022 sammenliknet med plan, først og fremst det har tatt lengre tid å få på plass interne og eksterne ressurser. Dette innebærer en forskyvning av leveranser til 2023 og 2024, og det jobbes fortløpende med korrigerende tiltak.

Gevinstrealisering

Gevinstrealiseringsplan ble lagt frem for programstyret 14. oktober 2022. Det er utfordrende å måle økonomiske gevinster av sikkerhetstiltak. Tiltakene skal bidra til redusert risiko og økt robusthet.

Formålet med tiltakene til HIS2 er for eksempel å unngå avbrudd i pasientbehandling. Det er mulig å lage scenarioer for hva uønskete hendelser vil kunne koste, men hvor mye risikoen for hendelsen er redusert vil være vanskelig å måle. Risiko er avhengig av trusselbildet, som har endret seg siden prosjektet startet i 2017.

Konkrete sikkerhetsgevinster knyttet opp mot effekt- og virksomhetsmål er definert, og programmet legger opp til en kvalitativ vurdering av sikkerhetsgevinster ved faseovergang.

Medbestemmelse

Styringsdokumentene for programstyret ble lagt frem i samarbeidsmøte med konserntillitsvalgte og -verneombud (KTV/KVO) 14. desember 2021. Drøftingsmøtet er

gjennomført. KTV og KVO er med i programstyret (Regional styringsgruppe for informasjonssikkerhet).

Administrerende direktørs vurdering

Administrerende direktør er fornøyd med at mange av HIS2-tiltakene har god fremdrift og at innføringsprosjektene i HIS2 er kommet i gang.

Administrerende direktør registrerer at det er noen usikkerhetsfaktorer, særlig knyttet til ressurstilgang og teknologinivå, som kan påvirke fremdriften, og ber om at det gjøres fortløpende vurderinger av budsjett og fremdriftsplan.